
Čemu slouží výběrové řízení na FF UK

Čemu slouží výběrové řízení na FF UK

Uchazeči o studium na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy a její stávající studenti si dříve nebo později pravděpodobně položí otázku, kdo vlastně na této vzdělávací instituci vyučuje. Kde a jak nabyli jejich vyučující vzdělání a jak se někdo stane akademickým pracovníkem na FF UK? Nutně se nabízí otázka, co se od roku 1989 změnilo v procesu přijímání nových akademiků na fakultu.

Jak ovšem získat vzhled do průběhu výběrového řízení, k němuž nikdo jako pouhý pozorovatel nemá přístup. Nejjednodušší způsob je zúčastnit se vypsaného řízení jako uchazeč s patřičným vzděláním zvenčí, což znamená nebýt propojen se strukturami katedry, jež konkurs vypisuje, a zjistit tak, co je smyslem takového řízení a jak probíhá.

FF UK po vzoru renomovaných světových univerzit vypisuje otevřené výběrové řízení pro své budoucí pedagogické pracovníky. Jak je ovšem pro naši společnost často příznačné, zůstává bohužel jen u otevřeného vypsaní.

Když vítěz je určen předem

Teoreticky se tedy kdokoli s patřičným vzděláním může ucházet o vypsané místo, tímto je ovšem otevřenému konkurzu učiněno zadost a posléze nastává realita, ve které už vše běží podle předem stanoveného plánu. Jak kandidát, tak výběrová komise ví, kdo bude vybrán. Vítěz je určen již předem a nejlepší způsob, jak si zvolit toho pravého, je vychovávat si ho jako nástupce (praxe z dob totality) nebo s ním být obeznámen na základě nějaké formy spolupráce již předem a nebo určeného kandidáta přesunout z jiné katedry, což je bezproblémové, a tudíž velmi praktické. Všechny tyto postupy eliminují vše cizí, a udržují tak fungování FF UK ve známých zaběhaných strukturách.

Zdá se, že z nových myšlenek, nemluvě o lidech z jiných, natož zahraničních univerzit, mají akademičtí pracovníci na FF UK strach, neboť jakékoliv vybočení ze zaběhaných myšlenkových struktur je povážlivé narušení jejich „vědeckých jistot“. A tak dochází k paradoxu par excellence, neboť na akademické půdě Filozofické fakulty, která by měla víc než kterákoli jiná instituce podněcovat k diskusím a inspirovat k novým myšlenkám, je v podstatě skandální mít odlišný názor. Takovému skandálu se nejlépe předejde tak, že se ve většině případů přijímají pedagogové, kteří jsou odchováni svými profesory a jsou tak garanci pro zachování „starých dobrých“ struktur. To znamená, že se bývalým studentům (doktorandům) z FF UK změní pouze status a upraví se jejich označení u jména.

Mohlo by se namítnout, že je takový postup v pořádku, že stávající vysokoškolští pedagogové mají právo si určit svého „nástupce“. Jistě, ale pak vyvstává otázka, k čemu je výběrové řízení, když je vše určeno předem.

Zviditelnění Univerzity Karlovy

Pro ilustraci poslouží dva příklady z katedry sociologie a Ústavu pro českou literaturu a literární vědu. Na výběrové řízení katedry sociologie se podle slov vedoucího katedry přihlásili čtyři kandidáti. Katedra neuznala ani za vhodné všechny tyto pouhé čtyři kandidáty přizvat na pohovor a porovnat jejich kompetence. Nebylo toho zapotřebí, neboť vyučující na sociologii již předem znali svého kandidáta - asistenta, který již na katedře fungoval minimálně jeden semestr.

Pokud jste tímto jevem znepokojeni a jako člověk zvenčí žádáte vysvětlení, tak vám v první instanci sdělí děkan, že „neshledal pochybení“ a v druhé instanci se rektor Karlovy univerzity uchýlí dokonce ke lži. Zjistíte totiž, že jste byli přizváni na výběrové řízení nebo se ho snad i zúčastnili, aniž byste o tom věděli. Zdá se to téměř neuvěřitelné a máte pocit, že prožíváte Kafkovu noční múru. Pokud měl pan rektor na mysli zviditelnění Univerzity Karlovy ve světě takovým způsobem, tak má velkou šanci na úspěch. Zařadit se ovšem po bok renomovaných univerzitám nebude tímto přístupem rozhodně možné.

Druhý příklad není zdaleka tak alarmující, ale je dostatečně bizarní a zrovna tak poukazuje na zbytečnost výběrových řízení. Ústav české literatury a literární vědy již byl pravděpodobně poučen o nutnosti přizvání více kandidátů než pouze těch, kteří jsou posléze přijati, a pozval tedy čtyři kandidáty. Průběhu výběrového řízení se po formální stránce skutečně nedá nic vytknout, je ovšem zarážející, že tři z kandidátů neznali nikoho z katedry a před pohovorem byli přirozeně nervózní, protože věřili tomu, že záleží na jejich výkonu u pohovoru. Čtvrtý kandidát byl v přátelském rozhovoru s jednou z vyučujících ze zmíněné katedry a choval se velmi jistě. Je možné, že absence nervozity a jistota je přirozený charakterový rys, ovšem v kontextu již zmíněného rozhovoru a skutečnosti, že se dotyčný kandidát s některými vyučujícími již znal, čímž se přirozeně ocitl ve zvýhodněné pozici, se i toto výběrové řízení jeví jako pouhá formalita.

Další zarážející skutečnost na tomto konkurzu je, že komisi z poloviny tvořili profesori, kteří jsou již za zenitem své akademické dráhy. Komise s polovinou členů věkové kategorie sedmdesát let a výše nesvědčí o zájmu FF UK o kritický a reflexivní přístup v současných moderních společenských vědách. Proč tedy vysílat vnějšímu světu zavádějící poselství o myšlenkové otevřenosti a vytvářet zdání rovných šancí? Přístup FF UK a rektora poukazuje na to, že si fakulta chce ponechat svůj zaběhaný, jistý řád věcí a že se brání odlišným názorům a neznámým tvářím, neboť ty znamenají příliš

mnoho nejistot a otázek. To, že je hledání a pokládání nových otázek skutečným smyslem společenských věd, se zdá být na FF UK zcela bezvýznamné.

Michaela Peroutková

Stanovisko UK:

Univerzita Karlova odmítá tvrzení o tom, že se „rektor Karlovy univerzity uchýlí dokonce ke lži“. V písemné odpovědi, kterou rektor UK pí M. Peroutkové zaslal na základě její žádosti, je v předmětné věci obsažena věta „Podle zápisu z jednání komise výběrového řízení se toto řízení konalo dne 26.1.2006 a pozváni byli všichni přihlášení uchazeči.“, která je doložitelná z písemných podepsaných zápisů z jednání komise. Jiné vyjádření v dané záležitosti rektor UK neučinil.